

Κάλλιο αργά παρά ποτέ! Ευχάριστα καλωσορίζουμε κάθε συζήτηση σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο που να αφορά στην αναπτυξιακή προοπτική της Μεσσαράς και γενικότερα του Νότου της Κρήτης, έστω και αν αυτή ξεκινά με καθυστέρηση δεκαετιών και με αφορμή το σχέδιο δημιουργίας διαμετακομιστικού σταθμού στα όρια του Δ.Τυμπακίου με το Δ. Λάμπης.

Πάνω από ένα χρόνο παρακολουθούσαμε τις κινήσεις του ΥΕΝ αλλά ουσιαστικά με την ανάθεση και την επίσκεψη στην περιοχή της ομάδας του Πολυτεχνείου, που έχει αναλάβει για λογαριασμό της Νομαρχίας Ηρακλείου και του ΟΛΗ την σύνταξη μιας αρχικής μελέτης επιπτώσεων από τον σχεδιαζόμενο διαμετακομιστικό σταθμό, ξεκίνησε για τα καλά η αντιπαράθεση απόψεων και σε τοπικό επίπεδο.

Αρκετά επιθετική ωστόσο στάση, από όσους συνδέουν την αναπτυξιακή προοπτική της Μεσσαράς με τον διαμετακομιστικό σταθμό, αντιμετωπίζει η εμφάνιση, η δράση και η αρνητική τοποθέτηση στη δημιουργία διαμετακομιστικού σταθμού τόσο της Κίνησης Πολιτών Μεσσαράς για το Περιβάλλον όσο και της Οικολογικής Παρέμβασης Ηρακλείου. Δεν συνυπολογίζεται στη δράση της κίνησης των Πολιτών Μεσσαράς, ή αγνοείται εσκεμμένα, η ομόφωνη αντίθεση των κατοίκων της Αγίας Γαλήνης και των φορέων του Τυμπακίου, οποίοι έχοντας κοινοποιήσει τη θέση τους θεωρούν ότι ο Υπουργός θα σεβαστεί τη δέσμευσή του ότι δεν θα ενεργήσει χωρίς τη σύμφωνη γνώμη των πολιτών. (Στη συνάντηση με τους καθηγητές του Πολυτεχνείου μόνο ο ΟΛΗ, από όλους τους συμμετέχοντες τοποθετήθηκε καθαρά υπέρ του διαμετακομιστικού σταθμού.) Η Κίνηση Πολιτών παρακολουθώντας τις κινήσεις και τις μεθοδεύσεις του ΥΕΝ και του ΟΛΗ δεν είναι τόσο αισιόδοξη όσον αφορά στις προθέσεις τους και θεωρεί ότι η δημοσιοποίηση των απόψεών της επιβάλλεται.

ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ ΚΑΙ ΣΕ ΤΙ ΤΟΠΟ ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΖΟΥΜΕ;

Δείχνουμε στο φυλλάδιό μας τη ζοφερή εικόνα ενός διαμετακομιστικού σταθμού, όχι όμως και των θερμοκηπίων σχολίασαν οι του ΟΛΗ κατά τη διάρκεια της τελευταίας επίσκεψης των Κορεατών.¹

Δεν αντιδράσαμε είτε ο τ. Δήμαρχος κ. Μαρακομιχελάκης στη χωματερή της Παχιάς Άμμου και κοπτόμαστε για το διαμετακομιστικό σταθμό.

Την αναφορά στη μόλυνση του περιβάλλοντος από τον διαμετακομιστικό σταθμό χωρίς την αντίστοιχη αναφορά στη μόλυνση από τα θερμοκήπια και τη χρήση των φυτοφαρμάκων σχολίασε ένας από τους καθηγητές του Πολυτεχνείου.

Το φυλλάδιό μας αφορούσε στο σχεδιαζόμενο διαμετακομιστικό σταθμό. Για τα υπόλοιπα ζητήματα τους καλούμε να επισκεφτούν το δικτυακό τόπο www.ecocrete.gr για απαντήσεις. Πεποίθησή μας είναι ότι η μόλυνση που υφίσταται η Μεσσαρά από την έλλειψη διαχείρισης αποβλήτων και τη χρήση φυτοφαρμάκων είναι – εφόσον υπάρξει πολιτική βούληση και ενημέρωση–ελέγξιμη και αντιμετωπίσιμη. Οι συνέπειες όμως ενός διαμετακομιστικού σταθμού στο οικονομικό-κοινωνικό-πολιτισμικό-φυσικό περιβάλλον του Νότου είναι μη αναστρέψιμες.

Το μακρινό Prince Rupert του Καναδά μας καλεί να πάρουμε ως παράδειγμα, ο κ. Λυριντζάκης σε άρθρο του στην Πατρίδα (29/01) και μας προτρέπει να μην καταστροφολογούμε και να μην μπλοκάρουμε την ανάπτυξη της Μεσσαράς. Και τον καλούμε να κοιτάξει ο ίδιος καλύτερα την περιοχή και να προβληματιστεί αν το μακρινό – αλλά πολύ φρέσκο ιστορικά -Prince Rupert έχει καμιά σχέση με τον Κόλπο της Μεσσαράς.

Πως μια παραθαλάσσια περιοχή, με αναπτυξιακό προσανατολισμό από την ίδρυσή της στις αρχές του 20^{ου} αιώνα σχεδόν αποκλειστικά την εκμετάλλευση της θέσης της με δημιουργία λιμενικών εγκαταστάσεων μπορεί να συγκριθεί με τον από την 6^η π.Χ χιλιετία διαρκώς κατοικημένο κόλπο της Μεσσαράς;

Η αρχαιολογική, πολιτισμική και φυσική κληρονομιά της περιοχής που η αναλογία της σε σύγκριση με την έκταση που καταλαμβάνει δεν βρίσκει αντίστοιχό της στην Ευρώπη, δεν μπορεί να συγκρίνεται με το “χθεσινό” Prince Rupert του Καναδά.²

¹ Εφημερίδα Αντίλαλος 23/01

² Προτείνουμε την μελέτη του Υπομνήματος για την Πεδιάδα της Μεσσαράς και το ευρύτερο περιβάλλον της που εκδόθηκε από το Μουσείο Κρητικής Εθνολογίας (Βώροι) <http://www.no-container-port-in-timbaki.net/publicdocs/moussiokritikisethno>

Πιο κοντά σε μας και τις συνέπειες ενός διαμετακομιστικού σταθμού είναι το ατύχημα που συνέβη στο τέλος Γενάρη στην Αγγλία όπου “σχεδόν 200 τόνοι καυσίμου διέρρευσαν από φορτηγό πλοίο, που προσάραξε στο Μπράνσκομπ του Ντέβον, στη νοτιοδυτική Βρετανία, το οποίο έχασε στη θάλασσα περίπου 100 κοντέινερ, προκαλώντας φόβους για ρύπανση. Η ακτοφυλακή ανακοίνωσε πως δύο από τα κοντέινερ, που έπεσαν από το MSC Napoli, περιείχαν «επικίνδυνα υλικά»: αρώματα και οξέα μπαταρίας το ένα, μικρά αποσπώμενα εξαρτήματα αυτοκινήτων, κυρίως αερόσακους, το άλλο.”³ Και αυτό συνέβη απλά έπειτα από μία καταιγίδα.

Επιπλέον όσον αφορά στην οικονομική της δραστηριότητα – όπως ακούστηκε και στη συνάντηση των φορέων με τους καθηγητές του Πολυτεχνείου - η Μεσσαρά δεν είναι Σαχάρα!! Δεν είναι δηλαδή μια νεκρή δραστηριοτήτων περιοχή όπου μπορούμε να επέμβουμε χωρίς άγχος και προβληματισμό για τις επιπτώσεις που θα έχει η επέμβασή μας στο οικονομικό – κοινωνικό – φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον της. Ας δούμε λοιπόν μερικά στατιστικά μεγέθη των Δήμων της Μεσσαράς (και ας μας συγχωρήσει ο Δήμος Λάμπης που δεν τον συμπεριλαμβάνουμε)

ΜΕΣΣΑΡΑ	πληθυσμός / 2001	Αγροτικός	Αστικός	Ημιαστικός
Δ. Αστερουσίων	6303	6303		
Δ. Γόρτυνας	5292	5292		
Δ. Ζαρού	3370	1151		2219
Δ. Κόφρινα	5338	5338		
Δ. Μοιρών	10857	4974	5883	
Δ. Ρούβα	2324	2324		
Δ. Τυμπακίου	10001	4689	5312	
Σύνολα	43485	30071	11195	2219

Το 69% του πληθυσμού της Μεσσαράς είναι αγροτικός. Στον πρωτογενή τομέα (κύρια θερμοκηπιακή γεωργία) απασχολείται το 63,5% του ενεργού πληθυσμού και στον τριτογενή (κύρια τουρισμό) το 26,8% ενώ η ανεργία κυμαίνεται στο 4% περίπου. Ειδικότερα στο Δήμο Τυμπακίου στον πρωτογενή τομέα απασχολείται το 57% και στον τριτογενή το 32% του πληθυσμού.

Η θέση της Κίνησης Πολιτών Μεσσαράς για το Περιβάλλον απέναντι :

- στην ανυπαρξία αναπτυξιακού σχεδιασμού,
- στην παντελή έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού
- στη διαρκή μόλυνση του περιβάλλοντος εξαιτίας ανυπαρξίας πολιτικής διαχείρισης αποβλήτων σε τοπικό και κεντρικό επίπεδο
- σε μια προβληματικά δομημένη, ενεργοβόρα, ρυπαίνουσα γεωργία και την υπερβόσκηση
- σε μία ανεξέλεγκτη, αυθαιρετούσα και ανεκπαιδευτη τουριστική υποδομή

είναι η αναζήτηση μιας **νέας προοπτικής για βιώσιμη ανάπτυξη** τόσο στους τομείς της γεωργίας/κτηνοτροφίας/αλιείας όσο και του τουρισμού.

Η βιώσιμη ανάπτυξη επιδιώκει την προστασία και τη διατήρηση μέσα στο χρόνο σταθερής επάρκειας, διαθεσιμότητας και ποιότητας των φυσικών πόρων, που θα εξασφαλίζουν ευημερία με επαρκές και σταθερό εισόδημα, απασχόληση, μόρφωση, υγεία, ποιότητα ζωής, κοινωνικούς δεσμούς συνοχής και προστασία της τοπικής ταυτότητας. Η διατήρηση υγιούς περιβάλλοντος, επάρκειας φυσικών πόρων και πολιτιστικής ταυτότητας, τόσο στο παρόν όσο και στο μέλλον, είναι οι αναγκαίες για μας συνθήκες για τη στήριξη της ανθρώπινης δραστηριότητας, για την ποικιλία επιλογών και για τη δίκαιη κατανομή του κόστους και της ωφέλειας σε άτομα και ομάδες.

Η επίτευξη της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης στην περιοχή μας, περιοχή με εξαιρετικής σημασίας φυσικό και πολιτιστικό πλούτο, απαιτεί στρατηγικό σχεδιασμό με γνώμονα την αρχή της προφύλαξης, ο οποίος οφείλει να λάβει υπ’ όψη του τις διεθνείς συμβάσεις, τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, και το εθνικό δίκαιο, που δεν χρειάζεται να καταπατήσουμε για να επιτύχουμε την ευημερία αλλά να τις τηρήσουμε και να τις υπερασπιστούμε. Και αυτό πρέπει να το κάνουμε με τις δικές μας δυνάμεις και τις δικές μας επιλογές.

Για να συμβεί όμως κάτι τέτοιο κάθε αναπτυξιακός σχεδιασμός θα πρέπει να προηγείται και όχι να έπεται των σχεδίων των όποιων επενδυτών. Οι όροι και οι προϋποθέσεις υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων είναι αναγκαίο να προκαθορίζονται και με βάση αυτές τις προϋποθέσεις να κρίνονται τα επενδυτικά σχέδια μικρών

³ για την αντιγραφή από δικτυακό τόπο in.gr.

ή μεγάλων επενδυτών. Πολύ περισσότερο δεν είναι θεμιτή η υπέρβαση θεσμοθετημένων σχεδιασμών προκειμένου να υλοποιηθούν επενδύσεις με μοναδικά κριτήρια αυτά του κέρδους και με θυσία φυσικών και ανθρώπινων πόρων των υποτιθέμενα «αναπτυσσόμενων» περιοχών.

Κάθε περιοχή χαρακτηρίζεται από τους ανθρώπους που την κατοικούν, τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες, τα προϊόντα που παράγουν, τις τοπικές συνήθειες, καθώς και από την ιστορία της που αποτυπώνεται στο φυσικό της περιβάλλον, στα μνημεία της και στους οικισμούς της. Από το πνεύμα του τόπου που την κάνει ξεχωριστή. Ό,τι συμβάλλει στην διατήρηση και βελτίωση αυτών των στοιχείων για τον κάθε τόπο είναι αυτό που λέγεται «τοπική» ανάπτυξη. Αντίθετα ό,τι διαταράσσει αυτά τα στοιχεία και τις σχέσεις τους και δε συνδέεται οργανικά και λειτουργικά μαζί τους, δεν έχει καμία σχέση με την ανάπτυξη αυτή.

Σήμερα, καλλιεργείται η αντίληψη ότι μόνο τα «μεγάλα μεγέθη» επιβιώνουν, ότι κάθε τι μικρό πρέπει να σβήσει. Τα σύνολα των «μικρών» θεωρούνται υπεύθυνα για την αναρχία στο χώρο, για την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, για όλα τα άλλα προβλήματα του χώρου και της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ενοχοποιούνται οι «μικροί» για την έλλειψη οργάνωσης και αυθαιρεσίας που συντηρεί αντί να αντιμετωπίζει η πολιτεία και οι τοπικές αρχές, και εξουσιοδοτούνται να την αποκαταστήσουν οι «μεγάλοι».

Μοναδικός δρόμος είναι να αρχίσουν να αντιμετωπίζονται επί τέλους όλα τα προβλήματα που έχουν προκύψει από την άναρχη ανάπτυξη των τελευταίων δεκαετιών και που αποτελούν το πρόσχημα για «λύσεις» που έρχονται να δώσουν οι “από μηχανής θεοί”.

Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Μεσσαράς πρέπει να είναι

1. Η άμεση προώθηση έργων υποδομής (εφαρμογή χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, οδικός άξονας, διαχείριση αποβλήτων- ΧΥΤΑ & βιολογικοί-, χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,) που θα προστατεύουν, θα αναδεικνύουν τη Μεσσαρά και θα δώσουν νέα ώθηση στην αναπτυξιακή προοπτική του Νότου.
2. Η προώθηση ισόρροπης και ήπιας αγροτικής ανάπτυξης με έμφαση στη μείωση της χρήσης των φυτοφαρμάκων, στη στροφή προς την ποιοτική και ελεγχόμενη γεωργία, στις βιολογικές καλλιέργειες, στην τυποποίηση και διάθεση των γεωργικών προϊόντων ονομασίας προέλευσης.
3. Η ήπια και ποιοτική τουριστική ανάπτυξη – χωρίς αντιγραφή των αρνητικών φαινομένων του Βορρά – με σεβασμό στην ταυτότητα της περιοχής αναδεικνύοντας και προβάλλοντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και βελτιώνοντας τελικά την εικόνα και τη φήμη της Κρήτης, του Νότου και της Μεσσαράς
 - Τον αρχαιολογικό και πολιτιστικό της πλούτο
 - Το φυσικό της κάλλος
 - Την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική της
 - Τη διατροφή και τα προϊόντα της
 - Τις προστατευόμενες -από την Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία- αρχαιολογικές και περιβαλλοντικές της ζώνες.

ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΣΑΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Μέλος του Παγκρήτιου Δικτύου Περιβαλλοντικών Οργανώσεων “ΟικοΚρήτη”

Δικτυακοί τόποι επικοινωνίας και ενημέρωσης
www.ecocrete.gr
www.no-container-port-in-timbaki.net